

**PREZES
URZĘDU OCHRONY KONKURENCJI
I KONSUMENTÓW**

DELEGATURA W BYDGOSZCZY

ul. Długa 47, 85-034 Bydgoszcz
tel. (52) 345-56-44, fax (52) 345-56-17
E-mail: bydgoszcz@uokik.gov.pl

Bydgoszcz, dnia 9 marca 2016 r.

Znak sprawy: RBG-61-11/15/MB-Sz

DECYZJA Nr RBG – 3/2016

- I.** Na podstawie art. 28 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 184, ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 4 i 5 tej ustawy – po przeprowadzeniu postępowania w sprawie podejrzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez przedsiębiorców: **Aleksandrę Polańską-Gołąb prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Aleksandra Polańska-Gołąb MOBILNE STUDIO STYLIZACJI PAZNOKCI „OLA” w Piławie Górnej, Jacka Charkowskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą JACK Jacek Charkowski we Wrocławiu, Pawła Wiśniewskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą PUEBLO Paweł Wiśniewski we Wrocławiu – współników spółki cywilnej SPG s.c. z siedzibą we Wrocławiu**

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów –

po uprawdopodobnieniu stosowania przez przedsiębiorców: Aleksandrę Polańską-Gołąb prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Aleksandra Polańska-Gołąb MOBILNE STUDIO STYLIZACJI PAZNOKCI „OLA” w Piławie Górnej, Jacka Charkowskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą JACK Jacek Charkowski we Wrocławiu, Pawła Wiśniewskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą PUEBLO Paweł Wiśniewski we Wrocławiu – współników spółki cywilnej SPG s.c. z siedzibą we Wrocławiu praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów, polegających na:

1. naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez nieprzekazywanie konsumentom informacji, o których mowa w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r., poz. 1497, ze zm.), na formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego wbrew dyspozycji art. 13 ust. 1 w zw. z art. 14 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim, co może stanowić naruszenie przepisu art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów;

2. naruszeniu obowiązku udzielania konsumentom rzetelnej, prawdziwej i pełnej informacji poprzez niewskazanie w umowach pożyczki z przewłaszczeniem na zabezpieczenie pożyczki i przechowaniem informacji o:
  - a. imieniu, nazwisku i adresie kredytodawcy, wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim,
  - b. czasie obowiązywania umowy, wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim,
  - c. terminie i sposobie wypłaty kredytu, wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim,
  - d. wszystkich założeniach przyjętych do obliczenia rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 7 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim,
  - e. terminie, sposobie i skutkach odstąpienia od umowy, obowiązku zwrotu przez konsumenta udostępnionego przez kredytodawcę kredytu oraz odsetek zgodnie z rozdziałem 5 ustawy o kredycie konsumenckim, a także kwocie odsetek należnych w stosunku dziennym, wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim,
  - f. prawie konsumenta do spłaty kredytu przed terminem, wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 16 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim,
  - g. możliwości skorzystania z pozasądowego rozstrzygania sporów oraz zasadach dostępu do tej procedury, wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 20 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim,
  - h. organie nadzoru właściwego w sprawach ochrony konsumentów, wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 21 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim,

co może stanowić naruszenie przepisu art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów;

i po przyjęciu przez Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **zobowiązania** złożonego przez przedsiębiorców: Aleksandrę Polańską-Gołąb prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Aleksandra Polańska-Gołąb MOBILNE STUDIO STYLIZACJI PAZNOKCI „OLA” w Piławie Górnej, Jacka Charkowskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą JACK Jacek Charkowski we Wrocławiu, Pawła Wiśniewskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą PUEBLO Paweł Wiśniewski we Wrocławiu – współników spółki cywilnej SPG s.c. z siedzibą we Wrocławiu do podjęcia następujących działań, zmierzających do zakończenia wyżej opisanych naruszeń:

1. przekazywania konsumentom przed zawarciem umowy o kredyt konsumencki, na trwałym nośniku, formularza informacyjnego, zawierającego informacje, o których mowa w art. 13 ust. 1 ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r., poz. 1497, ze zm.);

2. udzielania konsumentom, w umowach o kredyt konsumencki, rzetelnych, prawdziwych i pełnych informacji o:
- a. imionach, nazwiskach i adresach przedsiębiorców – współników spółki cywilnej SPG s.c., zgodnych z wpisem do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej,
  - b. czasie obowiązywania umowy,
  - c. terminie i sposobie wypłaty kredytu,
  - d. wszystkich założeniach przyjętych do obliczenia rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, wskazanych w załączniku nr 4 do ustawy o kredycie konsumenckim,
  - e. terminie, sposobie i skutkach odstąpienia od umowy, obowiązku zwrotu przez konsumenta udostępnionego przez kredytodawcę kredytu oraz odsetek zgodnie z rozdziałem 5 ustawy o kredycie konsumenckim, a także kwocie odsetek należnych w stosunku dziennym, zgodnie z przepisami ustawy o kredycie konsumenckim,
  - f. prawie konsumenta do spłaty kredytu przed terminem,
  - g. możliwości skorzystania z pozasądowego rozstrzygnięcia sporów oraz zasadach dostępu do tej procedury,
  - h. organie nadzoru właściwego w sprawach ochrony konsumentów – Prezesie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów,

nakłada się na przedsiębiorcę obowiązek wykonania tego zobowiązania w terminie 14 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

- II. Na podstawie art. 28 ust. 3 ustawy z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 184, ze zm.) oraz stosownie do art. 33 ust. 4 i 5 tej ustawy – po przeprowadzeniu postępowania w sprawie podejrzenia stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów przez przedsiębiorców: Aleksandrę Polańską-Gołąb prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Aleksandra Polańska-Gołąb MOBILNE STUDIO STYLIZACJI PAZNOKCI „OLA” w Piławie Górnej, Jacka Charkowskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą JACK Jacek Charkowski we Wrocławiu, Pawła Wiśniewskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą PUEBLO Paweł Wiśniewski we Wrocławiu – współników spółki cywilnej SPG s.c. z siedzibą we Wrocławiu

– działając w imieniu Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów –

nakłada się na przedsiębiorców: Aleksandrę Polańską-Gołąb prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Aleksandra Polańska-Gołąb MOBILNE STUDIO STYLIZACJI PAZNOKCI „OLA” w Piławie Górnej, Jacka Charkowskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą JACK Jacek Charkowski we Wrocławiu, Pawła Wiśniewskiego

prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą PUEBLO Paweł Wiśniewski we Wrocławiu – wspólników spółki cywilnej SPG s.c. z siedzibą we Wrocławiu obowiązek przedłożenia Prezesowi UOKiK - **w terminie 60 dni** od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji - informacji o stopniu realizacji zobowiązań oraz dowodów potwierdzających jego wykonanie, w szczególności:

- wzór formularza informacyjnego oraz wzór umowy kredytu konsumenckiego, ze wskazaniem daty wprowadzenia do obrotu;
- kopie pięciu pierwszych umów kredytu konsumenckiego wraz z odpowiadającymi im kopiami formularzy informacyjnych zawartych po upływie 14 dni od uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

UZASADNIENIE

W dniu 7 maja 2015 r. Postanowieniem Nr RBG-92/2015 – Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów (dalej: Prezes UOKiK lub organ ochrony konsumentów) wszczął z urzędu postępowanie wyjaśniające mające na celu wstępne ustalenie czy SPG s.c. z siedzibą w Bydgoszczy dopuściła się naruszenia przepisów uzasadniających wszczęcie postępowania w sprawie stosowania praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów poprzez godzące w nie bezprawne działanie przedsiębiorcy, w tym w szczególności w zakresie naruszenia przepisów ustawy z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim.

Mając na uwadze dokonane na etapie postępowania wyjaśniającego ustalenia, Prezes UOKiK postanowieniem Nr RBG-172/2015 z dnia 23 października 2015 r. – wszczął z urzędu postępowanie w sprawie podejrzenia stosowania przez przedsiębiorców: Aleksandrę Polańską-Gołąb prowadzącą działalność gospodarczą pod nazwą Aleksandra Polańska-Gołąb MOBILNE STUDIO STYLIZACJI PAZNOKCI „OLA” w Piławie Górnej, Jacka Charkowskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą JACK Jacek Charkowski we Wrocławiu, Pawła Wiśniewskiego prowadzącego działalność gospodarczą pod nazwą PUEBLO Paweł Wiśniewski we Wrocławiu – wspólników spółki cywilnej SPG s.c. z siedzibą we Wrocławiu (dalej: przedsiębiorcy, SPG, Spółka) praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów określonych w sentencji niniejszej decyzji.

W toku niniejszego postępowania Prezes UOKiK pismem z dnia 23 października 2015 r. wezwał przedsiębiorców do ustosunkowania się do przedstawionych zarzutów. W piśmie z dnia 6 listopada 2015 r. SPG wskazało, iż dokona stosownych zmian oraz „w najbliższym czasie opracuje i przekaże Urzędowi nowy wzór umowy pożyczki”. W piśmie z dnia 30 listopada 2015 r. i z dnia 12 stycznia 2016 r. przedsiębiorcy doprecyzowali swoje stanowisko zobowiązując się do stosowania formularza informacyjnego według wzoru określonego w ustawie z dnia 12 maja 2011 r. o kredycie konsumenckim (tekst jednolity: Dz. U. z 2014 r., poz. 1497, ze zm., dalej: ustawa o kredycie konsumenckim) oraz do przekazywania konsumentom informacji wskazanych w postanowieniu nr RBG-172/2015 z dnia 23 października 2015 r.

Pismem z dnia 26 stycznia 2016 r. skierowano do SPG zawiadomienie o zakończeniu zbierania materiału dowodowego oraz o możliwości przeglądania akt i wypowiedzenia się w sprawie zebranego materiału dowodowego. Przedsiębiorcy nie skorzystali z ww. uprawnienia.

Prezes UOKiK ustalił następujący stan faktyczny:

Na podstawie zebranych w toku postępowania dokumentów Prezes UOKiK ustalił, iż Aleksandra Polańska-Gołąb, Jacek Charkowski, Paweł Wiśniewski na podstawie zawartej umowy prowadzą działalność gospodarczą w formie spółki cywilnej pod firmą SPG s.c. Przedmiotem działalności ww. przedsiębiorców jest m.in. działalność usługowa w zakresie prowadzenia lombardów, działalność usługowa w zakresie prowadzenia komisów. SPG zawiera z konsumentami umowy kredytu konsumenckiego wraz z przewłaszczeniem na zabezpieczenie (dalej: umowa pożyczki lub umowa kredytu konsumenckiego).

Przedsiębiorcy udzielają pożyczek w wysokości od 2 zł do ok. 6 tys. zł. Średnia wysokość jednej pożyczki to ok. 100 zł. Pożyczki udzielane są konsumentom na różne okresy, w zależności od potrzeby klienta, w praktyce najkrótszy okres to 1 dzień, najdłuższy 31 dni.

Przedsiębiorcy posiadają 6 lombardów w województwie kujawsko-pomorskim, 4 w województwie dolnośląskim i 1 w województwie wielkopolskim. Ponadto SPG zawarła umowę z Loombard.pl Sp. z o.o. sp. k. z siedzibą we Wrocławiu, na podstawie której może korzystać ze strony internetowej www.loombard.pl oraz oznaczać swoje placówki znakiem towarowym loombard.pl.

Prezes UOKiK ustalił, iż przedsiębiorcy na potrzeby swej działalności opracowali i stosują wzorzec umowy „Umowa pożyczki z przewłaszczeniem na zabezpieczenie pożyczki i przechowaniem” oraz „Regulamin udzielania pożyczek”.

Na wezwanie organu ochrony konsumentów przedsiębiorcy przedstawili po 5 wybranych umów o kredyt konsumencki zawartych w listopadzie 2014 i w kwietniu 2015 r.

W toku postępowania wyjaśniającego SPG wskazało, iż do ww. umów zawartych w 2014 i 2015 roku nie stosowało formularzy informacyjnych.

Ponadto ustalono, że w umowach pożyczki zawieranych z konsumentami nie znajdują się informacje wymagane przepisem art. 30 ust. 1 pkt: 1, 3, 5, 7, 15, 16, 20 i 21 ustawy o kredycie konsumenckim o:

- imieniu, nazwisku i adresie kredytodawcy,
- czasie obowiązywania umowy,
- terminie i sposobie wypłaty kredytu,
- wszystkich założeniach przyjętych do obliczenia rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania,
- terminie, sposobie i skutkach odstąpienia od umowy, obowiązku zwrotu przez konsumenta udostępnionego przez kredytodawcę kredytu oraz odsetek zgodnie z rozdziałem 5 ustawy o kredycie konsumenckim, a także kwocie odsetek należnych w stosunku dziennym,
- prawie konsumenta do spłaty kredytu przed terminem,
- możliwości skorzystania z pozasądowego rozstrzygnięcia sporów oraz zasadach dostępu do tej procedury,
- organie nadzoru właściwego w sprawach ochrony konsumentów.

Przedsiębiorcy pismem z dnia 6 listopada 2015 r. złożyli wniosek o wydanie decyzji zobowiązującej. SPG zobowiązało się do niezwłocznego podjęcia działań zmierzających do zakończenia naruszenia zbiorowych interesów konsumentów opisanych w pkt I.1 i I.2 sentencji decyzji. Na dowód czego przedłożono wzór formularza informacyjnego i wzór

umowy pożyczki po dokonanych zmianach, które przedsiębiorcy zamierzają stosować w obrocie z konsumentami.

Mając na uwadze zebrany materiał dowodowy, Prezes UOKiK zważył, co następuje:

Interes publiczny

Prezes UOKiK, zgodnie z art. 1 ust. 1 z dnia 16 lutego 2007 r. o ochronie konkurencji i konsumentów (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 184, ze zm., dalej: ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów), podejmuje się ochrony interesów konsumentów wyłącznie w interesie publicznym, tzn. wtedy, gdy daną praktyką przedsiębiorcy może być dotknięty każdy konsument w analogicznych okolicznościach.¹ Warunkiem koniecznym do uruchomienia instrumentów określonych w tej ustawie jest zatem zaistnienie takiego stanu faktycznego, w którym działania przedsiębiorców naruszają jej przepisy i jednocześnie stanowią zagrożenie dla interesu publicznego, bądź też naruszają ten interes.

Niniejsze postępowanie dotyczy podejrzenia stosowania przez przedsiębiorców praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów w zakresie zawierania z konsumentami umów pożyczki, a więc tych korzystających, jak też chcących dopiero skorzystać z usług finansowych świadczonych przez SPG.

Oznacza to *de facto*, że przedmiotowe praktyki mogły dotyczyć nieokreślonego z góry kręgu adresatów, a zatem mogły naruszać zbiorowy interes konsumentów. Uznać wobec tego należy, iż niniejsze postępowanie prowadzone było w interesie publicznym.

Przedsiębiorca

Przepisy art. 4 pkt 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w zw. z art. 4 ust. 1 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej (tekst jednolity: Dz. U. z 2015 r., poz. 584, ze zm., dalej ustawa o swobodzie działalności gospodarczej) definiują przedsiębiorcę jako osobę fizyczną, osobę prawną i jednostkę organizacyjną niebędącą osobą prawną, której odrębna ustawa przyznaje zdolność prawną – wykonującą we własnym imieniu działalność gospodarczą – czyli zgodnie z art. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej zarobkową działalność wytwórczą, budowlaną, handlową, usługową a także zawodową, wykonywaną w sposób zorganizowany i ciągły. Zgodnie zaś z art. 4 ust. 2 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej za przedsiębiorców uznaje się także wspólników spółki cywilnej w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej. Przy czym, jak wskazuje Konrad Kohutek, przepis ten nie stwierdza, że przedsiębiorcą jest wspólnik spółki cywilnej. Przepis ten stanowi, że za przedsiębiorcę uznaje się tych wspólników i to w zakresie wykonywanej przez nich działalności gospodarczej.² Wspólnicy spółki cywilnej stają się przedsiębiorcami dopiero od momentu faktycznego podjęcia i wykonywania działalności gospodarczej, dążąc przez to do realizacji wspólnego celu gospodarczego.³ Aleksandra Polańska-Gołąb, Paweł Wiśniewski i Jacek Charkowski są osobami fizycznymi prowadzącymi działalność gospodarczą, każdy z nich posiada wpis do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej. Z umowy spółki cywilnej wynika, iż przedsiębiorcy prowadzą działalność pożyczkową w formie spółki cywilnej od dnia 1

---

¹Por. Wyrok Sądu Okręgowego w Warszawie Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów z dnia 13 stycznia 2009 r., sygn. akt: XVII Ama 26/08.

² K. Kohutek, *Komentarz do art. 4 ustawy o swobodzie działalności gospodarczej*, Lex online;

³ *Ibidem*;

stycznia 2014 r. (w tym dniu do spółki przystąpił Jacek Charkowski, od tego momentu spółka posiada trzech wspólników), a zatem ich działalność ma charakter zorganizowany, ciągły i zarobkowy.

Wobec powyższego należy uznać, iż Aleksandra Polańska-Gołąb, Paweł Wiśniewski i Jacek Charkowski działający w ramach spółki cywilnej pod nazwą SPG s.c. we Wrocławiu spełniają przesłanki, jakich wyżej powołane ustawy wymagają do bycia przedsiębiorcą. W konsekwencji ich działania mogą być poddane ocenie w toku postępowania przed Prezesem UOKiK.

Przesłanki wydania decyzji zobowiązującej z art. 28 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów

Zgodnie z art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, jeżeli w toku postępowania przed Prezesem UOKiK w sprawie praktyk naruszających zbiorowe interesy konsumentów zostanie uprawdopodobnione – na podstawie okoliczności sprawy, informacji zawartych w zawiadomieniu lub będących podstawą wszczęcia postępowania – że został naruszony zakaz, o którym mowa w art. 24 ww. ustawy, a przedsiębiorca, któremu jest zarzucane naruszenie tego zakazu, zobowiąże się do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków, Prezes UOKiK może, w drodze decyzji, zobowiązać przedsiębiorcę do wykonania tych zobowiązań.

Istota decyzji zobowiązującej polega na zawarciu *quasi*-porozumienia pomiędzy Prezesem UOKiK a przedsiębiorcą.⁴ W doktrynie podkreśla się, że decyzja zobowiązująca stanowi jeden z najbardziej skutecznych mechanizmów będących w dyspozycji Prezesa UOKiK, których celem jest doprowadzenie działań przedsiębiorców do stanu zgodności z prawem ochrony konkurencji i konsumentów.⁵ Przyczyną wysokiej skuteczności procedury zobowiązującej jest przede wszystkim proporcjonalne rozłożenie obciążeń i korzyści po obu stronach tej relacji administracyjno-prawnej. Każda ze stron, tj. Prezes UOKiK i przedsiębiorca wnosi swoisty „wkład” w doprowadzenie do stanu zgodności z prawem, poświęcając z reguły pewne wartości, a w zamian zyskując inne, przy czym ostatecznie zyskuje konsument, którego interes podlega szczególnej ochronie.⁶

Analiza przepisu art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów pozwala jednoznacznie stwierdzić, że Prezes UOKiK może wydać powyższą decyzję w sytuacji łącznego spełnienia przesłanek:

- uprawdopodobnienie w trakcie postępowania stosowania praktyki naruszającej zbiorowe interesy konsumentów;
- zobowiązanie się przedsiębiorcy do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków;
- uznanie przez Prezesa UOKiK za celowe nałożenie obowiązku wykonania przedłożonego przez przedsiębiorcę zobowiązania;

⁴ D. Miąsik [w:] T. Skoczny (red.), *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów Komentarz*, Warszawa 2009r., s. 1048;

⁵ J. Sroczyński, *Naruszenie zbiorowych interesów konsumentów: decyzja zobowiązująca (uwagi praktyczne oraz de lege ferenda)*, IKAR 1/2012, s.99;

⁶ J. Sroczyński, *Naruszenie (...)*, op. cit., s. 99,

Uprawdopodobnienie (*semiplena probatio*) oznacza, że na korzyść strony postępowania (przedsiębiorcy) odstąpiono od udowodnienia określonych faktów na rzecz uprawdopodobnienia – na podstawie okoliczności sprawy, lub innych informacji będących podstawą wszczęcia postępowania, że stosuje on określoną w art. 24 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów praktykę.⁷

Uprawdopodobnienia wymagają wszystkie przesłanki z zakazu z art. 24 ust. 2 ww. ustawy łącznie, a nadto Prezes UOKiK musi uznać za zasadne przyjęcie tego zobowiązania.

Wobec powyższego, stwierdzić należy, że do wydania decyzji zobowiązującej konieczne jest wystąpienie następujących przesłanek:

- A. uprawdopodobnienie bezprawności działania przedsiębiorcy**
- B. uprawdopodobnienie naruszenia zbiorowego interesu konsumentów**
- C. złożenie zobowiązania przez przedsiębiorcę**
- D. uznanie przez Prezesa UOKiK za celowe nałożenie obowiązku wykonania przedłożonych przez przedsiębiorcę zobowiązań.**

Ad A. Uprawdopodobnienie bezprawności działania przedsiębiorców

Pojęcie bezprawności nie jest pojęciem prawnie zdefiniowanym. Należy zatem przyjąć, zgodnie z jego literalnym brzmieniem, że „działanie bezprawne” to zachowanie sprzeczne z nakazem lub zakazem zawartym w ustawie, rozporządzeniu wydanym na podstawie i dla wykonania ustawy, umową międzynarodową mającą bezpośrednie zastosowanie w stosunkach wewnętrznych oraz z zasadami współżycia społecznego. Bezprawność jest czynnikiem o charakterze obiektywnym, tj. niezależnym od wystąpienia szkody, czy też zamiaru po stronie przedsiębiorcy dopuszczającego się działań bezprawnych. Bezprawność jest taką cechą działania, która polega na jego sprzeczności z normami prawa lub zasadami współżycia społecznego, bez względu na winę, a nawet świadomość sprawy. Dla ustalenia bezprawności działania wystarczy, że określone zachowanie koliduje z przepisami prawa⁸.

Ad I.1 sentencji decyzji

SPG w toku postępowania wyjaśniającego poprzedzającego niniejsze postępowanie wskazało, iż w roku 2014 i 2015 do zawartych umów pożyczki nie stosowało formularza informacyjnego, o którym mowa w art. 14 ust. 1 w zw. z art. 13 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim, tłumacząc to brakiem zainteresowania konsumentów przedmiotowym formularzem.

Natomiast zgodnie z art. 14 ustawy o kredycie konsumenckim kredytodawca lub pośrednik kredytowy przekazuje konsumentowi dane, o których mowa w art. 13 ust. 1 i 2, na formularzu informacyjnym dotyczącym kredytu konsumenckiego, którego wzór określa załącznik nr 1 do ustawy. Przepis art. 13 ust. 1 ww. ustawy stanowi natomiast, iż kredytodawca lub pośrednik kredytowy przed zawarciem umowy o kredyt konsumencki jest zobowiązany podać konsumentowi, na trwałym nośniku:

- 1) imię, nazwisko (nazwę) i adres (siedzibę) kredytodawcy i pośrednika kredytowego;

⁷ M. Sieradzka [w:] K.Kohutek, M.Sieradzka, *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów. Komentarz*, Warszawa 2008, s. 681;

⁸ por. *Ustawa o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Komentarz*, pod red. J. Szwajgi, CH Beck, Warszawa 2000, s. 117-118;

- 2) rodzaj kredytu;
- 3) czas obowiązywania umowy;
- 4) stopę oprocentowania kredytu oraz warunki jej zmiany z podaniem indeksu lub stopy referencyjnej, o ile ma zastosowanie do pierwotnej stopy oprocentowania kredytu; jeżeli umowa o kredyt konsumencki przewiduje różne stopy oprocentowania, informacje te podaje się dla wszystkich stosowanych stóp procentowych w danym okresie obowiązywania umowy;
- 5) całkowitą kwotę kredytu;
- 6) terminy i sposób wypłaty kredytu;
- 7) rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta;
- 8) zasady i terminy spłaty kredytu oraz w odpowiednich przypadkach kolejność zaliczania rat kredytu konsumenckiego na poczet należności kredytodawcy;
- 9) informację dotyczącą obowiązku zawarcia umowy dodatkowej, w szczególności umowy ubezpieczenia;
- 10) w odpowiednich przypadkach informację o innych kosztach, które konsument jest zobowiązany ponieść w związku z umową o kredyt konsumencki, w szczególności odsetkach, opłatach, prowizjach, marżach oraz kosztach usług dodatkowych, jeżeli są znane kredytodawcy, oraz warunki na jakich koszty te mogą ulec zmianie;
- 11) informację o konieczności poniesienia opłat notarialnych, o ile wystąpią;
- 12) informację o stopie oprocentowania zadłużenia przeterminowanego, warunki jej zmiany oraz ewentualne inne opłaty z tytułu zaległości w spłacie kredytu;
- 13) informację o skutkach braku płatności;
- 14) w odpowiednich przypadkach informację o wymaganych zabezpieczeniach kredytu konsumenckiego;
- 15) informację o prawie konsumenta do odstąpienia od umowy;
- 16) informację o prawie konsumenta do spłaty kredytu przed terminem;
- 17) informację o prawie kredytodawcy do zastrzeżenia w umowie prowizji za spłatę kredytu przed terminem oraz zasady jej ustalania;
- 18) informację o prawie konsumenta do otrzymania bezpłatnej informacji na temat wyników przeprowadzonej w celu oceny zdolności kredytowej weryfikacji w bazie danych;
- 19) informację o prawie konsumenta do otrzymania bezpłatnego projektu umowy, na warunkach określonych w art. 12;
- 20) w odpowiednich przypadkach informację o terminie, w którym kredytodawca lub pośrednik kredytowy jest związany informacjami, które przekazał konsumentowi.

Celem przywołanych wyżej przepisów ustawy o kredycie konsumenckim jest zapewnienie konsumentowi informacji, które pozwolą mu na porównanie ofert kredytowych różnych kredytodawców i wybranie oferty najkorzystniejszej dla siebie. Przepisy te formułują obowiązek kredytodawcy/pożyczkodawcy i nie pozostawiają marginesu swobody w tym zakresie. Uznaje się, iż informacje te powinny zostać doręczone konsumentowi z odpowiednim wyprzedzeniem przed zawarciem umowy, tak aby konsument dysponował wystarczającym czasem do namysłu i porównania ofert kredytowych.⁹

Wskazane zaniechanie przedsiębiorców może być niezgodne z art. 14 ust. 1 w zw. z art. 13 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim. Mając powyższe na względzie, należy uznać, że uprawdopodobnione zostało stosowanie przez SPG zarzucanej praktyki. Tym samym za uprawdopodobnione należy również przyjąć naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

---

⁹ Raport UOKiK *Opłaty stosowane przez instytucje parabankowe*, Warszawa, czerwiec 2013, str. 17.

Ad I.2 sentencji decyzji

Artykuł 30 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim wymienia elementy umowy o kredyt konsumencki. Udzielanie tych informacji konsumentom w umowach jest zatem obowiązkowe. Informacje te powinny być przy tym udzielane w sposób rzetelny, prawdziwy i pełny (art. 24 ust. 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów).

Ad I.2.a. sentencji decyzji

Zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 1 ustawy o kredycie konsumenckim, umowa o kredyt konsumencki powinna określać: imię, nazwisko i adres konsumenta oraz imię, nazwisko (nazwę) i adres (siedzibę) kredytodawcy. Natomiast w umowach zawieranych przez wspólników spółki cywilnej SPG brak jest wskazania imion i nazwisk przedsiębiorców oraz adresów kredytodawcy. W umowie wskazano jedynie informacje, iż pożyczkodawcą jest firma SPG s.c. prowadząca działalność w Bydgoszczy.

Zgodnie z art. 5 pkt 2 ustawy o kredycie konsumenckim kredytodawcą jest przedsiębiorca w rozumieniu przepisów ustawy z dnia 23 kwietnia 1964 r. - Kodeks cywilny, który w zakresie swojej działalności gospodarczej lub zawodowej, udziela lub daje przyrzeczenie udzielenia konsumentowi kredytu.

W tym miejscu należy wskazać, iż żaden przepis prawa nie przyznaje spółce cywilnej ani atrybutu osobowości prawnej, ani zdolności prawnej. Konsekwencje braku podmiotowości prawnej spółki cywilnej wyrażają się między innymi w tym, że: 1) stroną zawieranych umów są wszyscy wspólnicy, a nie spółka; 2) podmiotami praw i obowiązków są wszyscy wspólnicy, a nie spółka; 3) stroną postępowania sądowego czy administracyjnego są wszyscy wspólnicy, a nie spółka; 4) majątek spółki jest majątkiem wspólnym wspólników; 5) odpowiedzialność za zobowiązania ponoszą wspólnicy, a nie spółka.¹⁰

W oparciu o powyższe, stwierdzić należy, iż stroną udzielającą pożyczki na podstawie umowy o kredyt konsumencki może być wyłącznie przedsiębiorca. W przypadku spółek cywilnych, umowa o kredyt konsumencki powinna być zawarta przez przedsiębiorców będących jej wspólnikami i to ich dane powinny się znaleźć w ww. umowie.

Opisane wyżej zachowanie SPG może być sprzeczne z art. 30 ust. 1 pkt 1 ustawy o kredycie konsumenckim. W związku z czym, należy uznać, że uprawdopodobnione zostało stosowanie przez przedsiębiorców zarzucanej praktyki. Tym samym za uprawdopodobnione należy również przyjąć naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad I.2.b. sentencji decyzji

Zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy o kredycie konsumenckim, umowa o kredyt konsumencki powinna określać czas obowiązywania umowy.

Umowy pożyczki zawierane przez przedsiębiorców z konsumentami podają informację wyłącznie na temat daty, do której konsument zobowiązany jest spłacić pożyczkę, jednakże nie należy tego terminu utożsamiać z czasem obowiązywania umowy. Czym innym jest bowiem okres, na jaki pożyczkodawca udziela konsumentowi pożyczki a czym innym czas obowiązywania umowy, z której wynikać mogą niekiedy inne zobowiązania, czy też uprawnienia. Może się zdarzyć tak, że okres obowiązywania umowy jest dłuższy niż termin, na jaki przedsiębiorca oddaje do dyspozycji konsumenta środki pieniężne. Dzień zawarcia umowy, od którego liczony jest termin obowiązywania umowy nie zawsze jest tożsamy

---

¹⁰ A. Kidyba (red.), *Kodeks cywilny. Komentarz. Tom III. Zobowiązania – część szczególna. Komentarz do art. 860 Kodeksu cywilnego*, Lex.

z dniem wypłaty konsumentowi pożyczki. Ponadto analiza Regulaminu udzielania pożyczek wskazuje, iż termin obowiązywania umowy może być dłuższy niż czas na jaki udzielana jest konsumentowi pożyczka, bowiem z jednego z zapisów ww. regulaminu wynika, iż pożyczkodawca może odstąpić od umowy w terminie 60 dni od daty jej zawarcia. Co więcej, należy zauważyć, iż konsumenta łączy z SPG umowa pożyczki oraz odpłatnego przechowania przewłaszczonej rzeczy. Przy założeniu, iż konsument spłaci w terminie pożyczkę, to umowa zawarta ze Spółką nadal obowiązuje bowiem dochodzi jeszcze kwestia zwrotu i rozliczenia za przechowanie przewłaszczonej rzeczy.

Powyższe wskazuje, iż działanie Spółki może być sprzeczne z art. 30 ust. 1 pkt 3 ustawy o kredycie konsumenckim. Stąd, należy uznać, że uprawdopodobnione zostało stosowanie przez przedsiębiorców zarzucanej praktyki. Tym samym za uprawdopodobnione należy również przyjąć naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad I.2.c. sentencji decyzji

Zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 5 ustawy o kredycie konsumenckim, umowa o kredyt konsumencki, powinna określać terminy i sposób wypłaty kredytu. Tymczasem, umowy zawierane przez SPG nie zawierają powyższych informacji. Przedsiębiorcy zawarli ww. informacje w „Regulaminie udzielania pożyczek”, stanowiącym załącznik do umowy pożyczki.

W ocenie Prezesa UOKiK przedstawienie informacji wymaganych w art. 30 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim w innym dokumencie aniżeli właściwa umowa pożyczki - z którą konsument ma możliwość zapoznania się i jej podpisania - jest nieuprawnione i nie stanowi wypełnienia przez przedsiębiorcę w sposób właściwy obowiązków informacyjnych względem słabszej strony stosunku obligacyjnego. Ustawodawca w art. 30 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim przewidział pewne minimum informacyjne, które konsument powinien otrzymać bez wgłębiania się w inne wzorce umowne czy ich załączniki.

Wobec powyższego należy uznać, iż przedsiębiorcy mogli nie dopełnić obowiązku wskazania terminu i sposobu wypłaty kredytu, o czym mowa w art. 30 ust. 1 pkt 5 ustawy o kredycie konsumenckim. Wskazane zachowanie przedsiębiorców może być zatem sprzeczne z art. 30 ust. 1 pkt 5 ustawy o kredycie konsumenckim. Stąd, należy uznać, że uprawdopodobnione zostało stosowanie przez SPG zarzucanej praktyki. Tym samym za uprawdopodobnione należy również przyjąć naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad I.2.d. sentencji decyzji

Zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 7 ustawy o kredycie konsumenckim, umowa o kredyt konsumencki, powinna określać rzeczywistą roczną stopę oprocentowania oraz całkowitą kwotę do zapłaty przez konsumenta ustaloną w dniu zawarcia umowy o kredyt konsumencki wraz z podaniem wszystkich założeń przyjętych do jej obliczenia.

Analiza umów zawartych przez współników spółki wykazała, iż w umowach co prawda podawana jest rzeczywista roczna stopa oprocentowania (RRSO), jednakże brak jest wskazania wszystkich założeń przyjętych przy jej wyliczaniu.

Zgodnie z art. 5 pkt 12 ustawy o kredycie konsumenckim rzeczywista roczna stopa oprocentowania to całkowity koszt kredytu ponoszony przez konsumenta, wyrażony jako wartość procentowa całkowitej kwoty kredytu w stosunku rocznym. Wzór obliczania rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania oraz wskazanie założeń przyjętych do jej obliczenia zawiera załącznik nr 4 do ustawy o kredycie konsumenckim. Przykładowo

wskazać należy, iż w celu obliczenia rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania przyjmuje się założenie, że umowa o kredyt będzie obowiązywać przez czas, na który została zawarta oraz że kredytodawca i konsument wypełnią zobowiązania wynikające z umowy o kredyt w terminach określonych w tej umowie, odstępy czasu między datami używanymi w obliczeniach wyrażone będą w latach lub w ułamkach roku, przy czym rok liczy 365 dni, a w przypadku lat przestępnych 366 dni, 52 tygodnie lub dwanaście równych miesięcy, przyjmuje się, że równy miesiąc ma 30,41666 dni (vide. pkt 3 Załącznika nr 4 do ustawy o kredycie konsumenckim).

Wobec powyższego należy uznać, iż Spółka niedopełniała obowiązku wskazania wszystkich założeń przyjętych do obliczenia rocznej rzeczywistej stopy oprocentowania, o czym mowa w art. 30 ust. 1 pkt 7 ustawy o kredycie konsumenckim. Opisane zachowanie SPG może być sprzeczne z art. 30 ust. 1 pkt 7 ustawy o kredycie konsumenckim. Mając powyższe na względzie, należy uznać, że uprawdopodobnione zostało stosowanie przez przedsiębiorców zarzucanej praktyki. Tym samym za uprawdopodobnione należy również przyjąć naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad I.2.e. sentencji decyzji

W ocenie organu ochrony konsumentów SPG nie udzieliło w umowach pożyczki informacji o terminie, sposobie i skutkach odstąpienia od umowy, obowiązku zwrotu przez konsumenta udostępnionego przez kredytodawcę kredytu oraz odsetek zgodnie z rozdziałem 5 ustawy o kredycie konsumenckim, a także kwocie odsetek należnych w stosunku dziennym, w przypadku odstąpienia konsumenta od umowy, wbrew dyspozycji art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy o kredycie konsumenckim.

Ustawodawca zagwarantował konsumentom zawierającym umowę o kredyt konsumencki tzw. czas do namysłu (*coolinf-off period*). Jest to odstępstwo od reguły, zgodnie z którą należy wywiązywać się z zawartych umów (*pacta sunt servanda*), dzięki czemu konsument ma prawo z niej zrezygnować w ściśle określonym terminie, jeśli np. nie potrzebuje już kredytu lub nie odpowiadają mu warunki, na jakich został on udzielony. W takim wypadku zobowiązany jest do zwrotu otrzymanej kwoty kredytu oraz zapłacenia odsetek za faktyczny czas korzystania z kredytu. Przedsiębiorca ma natomiast obowiązek zwrotu wszelkich opłat związanych z przyznaniem kredytu, w tym opłaty przygotowawczej, administracyjnej, czy też kaucji windykacyjnej. Uprawnienie do odstąpienia od umowy jest uprawnieniem kształtującym, tak więc nie jest wymagana zgoda przedsiębiorcy na skorzystanie z tego prawa.

Aby powyższe uprawnienie mogło być w jak najszerszym zakresie stosowane, konsumenci muszą posiadać wiedzę o takim przywileju. Dlatego też ustawodawca wskazał, iż informacja o prawie konsumenta do odstąpienia od umowy stanowi istotny element umowy o kredyt konsumencki i nałożył na przedsiębiorcę obowiązek poinformowania o tymże uprawnieniu bezpośrednio w samej umowie.

W omawianej sytuacji konsument nie ma pewności, jakie są rzeczywiście skutki odstąpienia od umowy oraz czy przedsiębiorca jest uprawniony do naliczania jakichkolwiek opłat. Konsument powinien uzyskać w sposób jednoznaczny informację, iż przedsiębiorca – w przypadku odstąpienia od umowy przez konsumenta zgodnie z art. 53 ustawy o kredycie konsumenckim – pobiera odsetki od środków wypłaconych w ramach pożyczki. W sytuacji, w której to Spółka zrezygnowałaby z takiego przywileju - również przedmiotowa informacja powinna znaleźć się w umowie pożyczki, aby nie wprowadzać stanu niepewności co do kształtu stosunku prawnego łączącego obie strony.

Ponadto wskazać należy, że zarówno w umowach pożyczki zawieranych przez SPG brak jest informacji o wysokości odsetek naliczanych w stosunku dziennym od kwoty, która

zostanie udostępniona do dyspozycji konsumenta. Nie jest on więc w stanie zweryfikować, czy wysokość ewentualnych opłat za okres korzystania z otrzymanej pożyczki (jeśli w rzeczywistości byłyby pobierane) jest wyliczona właściwie, a przedsiębiorca nie dąży do uzyskania nieuprawnionych korzyści względem słabszej strony stosunku zobowiązaniowego.

Informacje na temat możliwości odstąpienia przez konsumenta od umowy i kwestie rozliczenia stron umowy z tego tytułu zawiera „Regulamin udzielania pożyczek” stosowany przez Spółkę, jednakże, co już wcześniej wskazano, nie czyni to zadość obowiązkowi określonemu przez ustawodawcę w art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy o kredycie konsumenckim. Przepisy art. 30 ust. 1 formułują obowiązek kredytodawcy/pożyczkodawcy i nie pozostawiają marginesu swobody w tym zakresie. Zatem wskazane zachowanie SPG może być sprzeczne z art. 30 ust. 1 pkt 15 ustawy o kredycie konsumenckim. Mając powyższe na względzie, należy uznać, że uprawdopodobnione zostało stosowanie przez przedsiębiorców zarzucanej praktyki. Tym samym za uprawdopodobnione należy również przyjąć naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad I.2.f. sentencji decyzji

Zdaniem Prezesa UOKiK Spółka nie zamieściła informacji o prawie konsumenta do spłaty kredytu przed terminem. Co prawda „Regulamin udzielania pożyczek” stosowany przez SPG zawiera regulacje w powyższym zakresie, jednakże to w dokumencie umowy trzeba zamieścić zwięzłą informację o uprawnieniu konsumenta do przedterminowej spłaty, w każdym czasie, całości lub części kredytu.¹¹

Mając na uwadze powyższe, należy wskazać, iż Spółka nie dopełniła obowiązku, o którym mowa w art. 30 ust. 1 pkt 16 ustawy o kredycie konsumenckim, bowiem nie wskazała informacji o prawie do spłaty kredytu przed terminem w umowie pożyczki. Powyższe działanie przedsiębiorców może być sprzeczne z art. 30 ust. 1 pkt 16 ustawy o kredycie konsumenckim. Stąd, należy uznać, że uprawdopodobnione zostało stosowanie przez przedsiębiorców zarzucanej praktyki. Tym samym za uprawdopodobnione należy również przyjąć naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad I.2.g. sentencji decyzji

Zgodnie z art. 30 ust. 1 pkt 20 ustawy o kredycie konsumenckim, umowa o kredyt konsumencki, powinna określać możliwości skorzystania z pozasądowego rozstrzygnięcia sporów oraz zasadach dostępu do tej procedury. SPG powyższą informację zawarło nie w umowie a w „Regulaminie udzielania pożyczek”.

W tym miejscu ponownie należy wskazać, iż w ocenie Prezesa UOKiK przedstawienie informacji wymaganych w art. 30 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim w innym dokumencie aniżeli właściwa umowa pożyczki - z którą konsument ma możliwość zapoznania się i jej podpisania - jest nieuprawnione i nie stanowi wypełnienia przez przedsiębiorcę w sposób właściwy obowiązków informacyjnych względem słabszej strony stosunku obligacyjnego. Ustawodawca w art. 30 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim przewidział pewne minimum informacyjne, które konsument powinien otrzymać bez wgłębiania się w inne wzorce umowne czy ich załączniki.

Dla przykładu organu i ww. procedury można wskazać na możliwość przeprowadzenia przez Rzecznika Finansowego pozasądowego postępowania w sprawie

---

¹¹ T. Czech, *Kredyt konsumencki, Komentarz*, Warszawa 2012, str. 323.

rozwiązywania sporów między klientem a podmiotem rynku finansowego na podstawie przepisów ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. (Dz.U. z 2015 r., poz 1348, z późn. zm.).

Ponadto w każdym przypadku konsument może zwrócić się do miejskiego (powiatowego) rzecznika konsumentów, którego zadaniem jest m.in. zapewnienie bezpłatnego poradnictwa konsumenckiego i informacji prawnej w zakresie ochrony interesów konsumentów, występowanie do przedsiębiorców w sprawach ochrony praw i interesów konsumentów.

Obowiązek wskazania konsumentowi w umowie na możliwości i sposoby polubownego rozwiązywania sporów zaistniałych na tle zawartej umowy posiada przede wszystkim walor edukacyjny i informacyjny. Konsument powinien wiedzieć, iż w przypadku sporu z przedsiębiorcą nie musi od razu oddawać sprawy pod rozstrzygnięcie właściwego sądu, co niejednokrotnie rodzi po jego stronie koszty majątkowe jak i niemajątkowe (np. poświęcenie swego czasu), a także stanowi podjęcie ryzyka przegranej. Natomiast pozasądowe postępowania w sprawie rozpatrywania sporów prowadzone przez wyspecjalizowane organy mogą przynieść wiele korzyści zarówno dla konsumenta jak i przedsiębiorcy.

Mając na uwadze powyższe, należy wskazać, iż SPG nie dopełniło obowiązku, o którym mowa w art. 30 ust. 1 pkt 20 ustawy o kredycie konsumenckim. Wskazane zachowanie Spółki może być sprzeczne z art. 30 ust. 1 pkt 20 ustawy o kredycie konsumenckim. Mając powyższe na względzie, należy uznać, że uprawdopodobnione zostało stosowanie przez przedsiębiorców zarzucanej praktyki. Tym samym za uprawdopodobnione należy również przyjąć naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad I.2.h. sentencji decyzji

W ocenie Prezesa UOKiK SPG nie zamieściło w umowach pożyczek informacji o organie nadzoru właściwym w sprawach ochrony konsumentów, przez co naruszyło art. 30 ust. 1 pkt 21 ustawy o kredycie konsumenckim, zgodnie z którym umowa o kredyt konsumencki powinna zawierać wskazanie organu nadzoru właściwego w sprawach ochrony konsumentów.

Organem ustawowo powołanym do ochrony interesów konsumentów jest – zgodnie z art. 1 ust. 3 w związku z art. 29 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów – Prezes Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów. Wyposażony on został przez ustawodawcę przede wszystkim w instrumenty orzecznicze z zakresu ochrony konsumentów, które umożliwiają sprawowanie kontroli przestrzegania przepisów ustaw chroniących interes konsumentów oraz przeciwdziałanie ich naruszeniom¹². W tym miejscu ponownie wskazać należy, iż informacja o ww. organie przedstawiona w „Regulaminie udzielania pożyczek” nie czyni zadość obowiązkowi ustawowym wyrażonym w przepisie art. 30 ust. 1 ustawy o kredycie konsumenckim.

Wskazać w tym miejscu należy, iż świadomość konsumentów o przysługujących im uprawnieniach wciąż jest niewystarczająca, wobec czego należy dołożyć wszelkich starań, aby zwiększyć poziom tej wiedzy. Działania polegające na pominięciu takiej informacji, mimo obowiązku informacyjnego w tym zakresie wynikającego z ustawy, są bezsprzecznie niekorzystne dla konsumenta i nieuczciwe ze strony kredytodawcy, który uchyla się od spełnienia ustawowego obowiązku.

Wskazane zachowanie SPG może być sprzeczne z art. 30 ust. 1 pkt 21 ustawy o kredycie konsumenckim. Z uwagi na powyższe, należy uznać, że uprawdopodobnione zostało stosowanie przez przedsiębiorców zarzucanej praktyki. Tym samym

---

¹² C. Banasiński, E. Pionka, *Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów Komentarz*, Warszawa 2009, str. 32.

za uprawdopodobnione należy również przyjąć naruszenie art. 24 ust. 1 i 2 pkt 2 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów.

Ad B. Uprawdopodobnienie naruszenia zbiorowych interesów konsumentów

Ustawa o ochronie konkurencji i konsumentów sformułowała definicję negatywną pojęcia zbiorowego interesu konsumentów, stwierdzając w art. 24 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów, że nie jest nim suma indywidualnych interesów konsumentów. W świetle art. 1 ust. 1 ww. ustawy należy przyjąć, że ze zbiorowymi interesami konsumentów mamy do czynienia wówczas, gdy działania przedsiębiorcy są powszechne i mogą dotknąć każdego potencjalnego konsumenta będącego kontrahentem przedsiębiorcy. Przedmiotem ochrony nie są zatem interesy indywidualnego konsumenta lub grupy indywidualnych konsumentów, ale wszystkich – aktualnych lub potencjalnych klientów – traktowanych jako grupa uczestników rynku zasługująca na szczególną ochronę.¹³ Stanowisko to potwierdzone zostało również w orzecznictwie Sądu Najwyższego, który w uzasadnieniu wyroku z dnia 12 września 2003 r.¹⁴ stwierdził, iż: *nie jest zasadne uznawanie, że postępowanie z tytułu naruszenia ustawy antymonopolowej można wszczynać tylko wtedy, gdy zagrożone są interesy wielu odbiorców, a nie jest to możliwe w sytuacji, gdy pokrzywdzonym jest tylko jeden konsument. Wydawane orzeczenie ma bowiem wymiar znacznie szerszy, pełni także funkcję prewencyjną, służy bowiem ochronie także nieograniczonej liczby potencjalnych konsumentów.*

W ocenie Prezesa UOKiK, praktyki zarzucane przedsiębiorcom mogły zatem dotyczyć wszystkich potencjalnych konsumentów, którzy chcieliby skorzystać z usług pożyczkowych oferowanych przez Spółkę. Zatem stroną tej umowy mogli być zarówno wszyscy aktualni, jak i wszyscy potencjalni konsumenci ubiegający się o pożyczkę. Oznacza to *de facto*, że za uprawdopodobniony należy uznać fakt, że przedmiotowe praktyki mogą dotyczyć nieokreślonego z góry kręgu adresatów, a zatem mogły naruszać zbiorowe interesy konsumentów.

Na poparcie powyższego należy przytoczyć pogląd, jaki zaprezentował Sąd Okręgowy w Warszawie – Sąd Ochrony Konkurencji i Konsumentów w wyroku z 13 stycznia 2009 r., zgodnie z którym *jeżeli potencjalną daną praktyką przedsiębiorcy może być dotknięty każdy konsument w analogicznych okolicznościach, to ma miejsce naruszenie zbiorowych interesów.*¹⁵

Jak słusznie uznał Sąd Najwyższy w swoim rozstrzygnięciu *przedmiotem ochrony nie jest indywidualny interes konsumenta, ani suma interesów indywidualnych konsumentów, lecz interes zbiorowy. Zbiorowy to „odnoszący się do pewnej grupy osób lub zbioru rzeczy, właściwy jakiemuś zbiorowi, złożony z wielu jednostek, składający się na jakiś zbiór; gromadny, kolektywny, wspólny”. Gramatyczna wykładnia pojęcia praktyka naruszająca zbiorowe interesy konsumentów prowadzi do wniosku, że chodzi o zachowanie przedsiębiorcy, które godzi w interesy grupy osób stanowiących określony zbiór. Ponadto Sąd ten wskazał, że praktyką naruszającą zbiorowe interesy konsumentów jest bowiem takie zachowanie przedsiębiorcy, które podejmowane jest w warunkach wskazujących na powtarzalność zachowania w stosunku do indywidualnych konsumentów wchodzących w skład grupy, do której adresowane są zachowania przedsiębiorcy, w taki sposób, że potencjalnie ofiarą takiego zachowania może być każdy konsument będący klientem lub*

¹³ D. Miąsik [w:] T. Skoczny (red.), *Ustawa (...)*, op. cit., s. 962; por. wyrok SA w Warszawie z dnia 10 lipca 2008r., sygn. akt: VI ACa 306/08.

¹⁴ Wyrok Sądu Najwyższego z dnia 12 września 2003r., sygn. akt: I CKN 504/01.

¹⁵ Wyrok SOKiK z 13 stycznia 2009r., sygn. akt: XVII Ama 26/08.

*potencjalnym klientem przedsiębiorcy*¹⁶. Stanowisko to pozostaje w dalszym ciągu aktualne¹⁷.

Ad C. Złożenie zobowiązania przez przedsiębiorcę

Oprócz uprawdopodobnienia wyżej omówionych przesłanek, warunkiem pozwalającym na wydanie decyzji zobowiązującej przez Prezesa UOKiK jest zobowiązanie się przez przedsiębiorcę do podjęcia lub zaniechania określonych działań zmierzających do zakończenia naruszenia lub usunięcia jego skutków. Zobowiązanie przedsiębiorcy stanowi jednostronny akt woli, który w sytuacji wydania decyzji na podstawie art. 28 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów staje się obowiązkiem prawnym.¹⁸

Zobowiązanie może polegać na podjęciu działania bądź zaniechania, w zależności od tego, jaka postać zachowania przedsiębiorcy będzie niezbędna do zabezpieczenia interesów konsumentów.

W przedmiotowej sprawie, przedsiębiorcy już w pierwszym piśmie z dnia 6 listopada 2015 r. wyrazili wolę dokonania stosownych zmian, doprecyzowując swoje zobowiązanie w piśmie z dnia 30 listopada 2015 r. i z dnia 13 stycznia 2016 r., zobowiązując się do przekazywania konsumentom przed zawarciem umowy o kredyt konsumencki, na trwałym nośniku, formularza informacyjnego, zawierającego informacje wymagane ustawą o kredycie konsumenckim oraz do przekazywania konsumentom informacji o:

- imionach, nazwiskach i adresach przedsiębiorców – współników spółki cywilnej SPG s.c., zgodnych z wpisem do Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej,
- czasie obowiązywania umowy,
- terminie i sposobie wypłaty kredytu,
- wszystkich założeniach przyjętych do obliczenia rzeczywistej rocznej stopy oprocentowania, wskazanych w załączniku nr 4 do ustawy o kredycie konsumenckim,
- terminie, sposobie i skutkach odstąpienia od umowy, obowiązku zwrotu przez konsumenta udostępnionego przez kredytodawcę kredytu oraz odsetek zgodnie z rozdziałem 5 ustawy o kredycie konsumenckim, a także kwocie odsetek należnych w stosunku dziennym, zgodnie z przepisami ustawy o kredycie konsumenckim,
- prawie konsumenta do spłaty kredytu przed terminem,
- możliwości skorzystania z pozasądowego rozstrzygnięcia sporów oraz zasadach dostępu do tej procedury,
- organie nadzoru właściwego w sprawach ochrony konsumentów – Prezesie Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów.

Wobec powyższego stwierdzić należy, iż przesłanka złożenia przez przedsiębiorcę wniosku o wydanie decyzji w trybie art. 28 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów została spełniona.

Ad D. Uznanie przez Prezesa UOKiK za celowe nałożenie obowiązku wykonania przedłożonych przez przedsiębiorcę zobowiązań.

Wobec faktu złożenia przez Spółkę stosownego zobowiązania na początkowym etapie toczącego się postępowania w sprawie podejrzenia naruszenia zbiorowych interesów

¹⁶ Wyrok Sądu Najwyższego z 10.09.2008r., sygn. akt: III SK 27/07;

¹⁷ Wyrok Sądu Apelacyjnego w Warszawie z 05.09.2013r., sygn. Akt: VI ACa 67/13;

¹⁸ M.Sieradzka [w:] K.Kohutek, M.Sieradzka, *Ustawa (...)*, op.cit., s. 681-682;

konsumentów Prezes UOKiK uznał za zasadne przyjęcie tego zobowiązania w zakresie przez nią przedstawionym. Treść zobowiązania jest jednoznaczna i precyzyjna oraz umożliwia skontrolowanie jego wykonania. Przedmiot zobowiązania pozostaje w bezpośrednim związku z zarzucanymi przez Prezesa UOKiK praktykami.

Wskazać należy, iż wdrożenie takich zmian spowoduje całkowite wyeliminowanie naruszeń wobec konsumentów, a jednocześnie pozwoliło na skrócenie przebiegu postępowania dowodowego. Wypełnienie wnioskowanego przez Spółkę zobowiązania pozwoli osiągnąć główne cele decyzji zobowiązującej, a mianowicie szybkość i efektywność załatwienia sprawy dla dobra interesu publicznego. W takim stanie faktycznym i prawnym Prezes UOKiK zdecydował się zaakceptować zobowiązanie przedsiębiorcy.

Wobec powyższego orzeczono jak w punkcie I sentencji decyzji.

Ad II. Obowiązek składania informacji o stopniu realizacji zobowiązania

Stosownie do art. 28 ust. 3 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów elementem obligatoryjnym decyzji zobowiązującej jest nałożenie przez Prezesa UOKiK obowiązku składania w terminie wyznaczonym przez organ ochrony konsumentów informacji o stopniu realizacji zobowiązań, m. in. w formie sprawozdania z wykonania nałożonego zobowiązania. Spółka powinna zatem **w terminie 60 dni** od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji przedłożyć Prezesowi UOKiK - stosowany: wzór formularza informacyjnego oraz wzór umowy o kredycie konsumenckim, ze wskazaniem daty wprowadzenia do obrotu; pięciu pierwszych umów kredytu konsumenckiego wraz z odpowiadającymi im kopiami formularzy informacyjnych zawartych po upływie 14 dni od uprawomocnienia się niniejszej decyzji.

Wyznaczony na złożenie sprawozdania termin 60 dni od dnia uprawomocnienia się niniejszej decyzji, jest terminem odpowiednim, wystarczającym do wykonania nałożonego obowiązku.

Mając powyższe na uwadze, orzeczono jak w punkcie II sentencji decyzji.

Jednocześnie poucza się, że na podstawie art. 81 ust. 1 ustawy o ochronie konkurencji i konsumentów w związku z art. 479²⁸ § 2 k.p.c. **od niniejszej decyzji przysługuje stronie odwołanie** do Sądu Okręgowego w Warszawie – Sądu Ochrony Konkurencji i Konsumentów **za pośrednictwem** Prezesa Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów – Delegatury Urzędu Ochrony Konkurencji i Konsumentów w Bydgoszczy w terminie **miesiąca** od dnia jej doręczenia.

Z upoważnienia Prezesa Urzędu
Ochrony Konkurencji i Konsumentów
Dyrektor Delegatury w Bydgoszczy